

Občina Ankaran · Comune di Ancarano

KABINET ŽUPANA | GABINETTO DEL SINDACO

Odnosi z javnostmi | Pubbliche relazioni

DATUM: 20. 5. 2025

SPOROČILO ZA JAVNOST št. 155

Ankaransko pokopališče prejelo Plečnikovo nagrado 2025

Ankaran, 20. maj 2025. Novozgrajeno ankaransko pokopališče, sodobno urejen prostor zadnjega počitka, je znova prepričalo širšo javnost. Projekt, ki je pretekli teden prejel nagrado občinstva v okviru arhitekturnega festivala Odprte hiše Slovenije Award 2025, je sinoči s strani strokovne javnosti, Sklada arhitekta Jožeta Plečnika, prejel tudi Plečnikovo nagrado 2025.

Dolga pot do novega pokopališča

Novozgrajeno ankaransko pokopališče je najpomembnejši in največji projekt Občine Ankaran doslej, za lokalno skupnost pa ima tudi velik simbolni pomen, saj so Ankarančani na izgradnjo pokopališča in ureditev dostojnega prostora za pokop ter spomin na umrle čakali dobri dve desetletji. Za pokopališče je bil namreč še v tedaj skupni Mestni občini Koper izdelan zazidalni načrt, pričela se je gradnja, ki je bila zaradi spremenjenih interesov takratne občine nato ustavljena. Območje je bilo namenjeno turizmu in prodano zasebniku, ki je v letih 2012-2014 izvedel predelavo objekta in spremembo namembnosti objekta v turistični apartma ter zanj leta 2011 pridobil gradbeno dovoljenje, a objekt zaradi velikega nasprotovanja krajanov v novi obliki ni zaživel. Po konstituiranju je Občina Ankaran te nepremičnine leta 2017 ponovno pridobila v občinsko last in začela s postopki za sprejem novega občinskega prostorskega načrta ter za ureditev pokopališča.

Zasnova pokopališča nagovarja k spominjanju brez odvečnih elementov

V pripravo, nastajanje in izvedbo projekta je Občina Ankaran vključila največje strokovnjake arhitekture, krajinske arhitekture in gradbeništva, v postopke snovanja in priprave na izgradnjo pa je bila ves čas vključena tudi najširša javnost. Zasnova pokopališča je delo arhitektov iz studia **VOID arhitektura d. o. o.** in krajinskih arhitektov **Studia AKKA d. o. o.**, ki so načrtovali premišljeno zasnovo in funkcionalnosti ter pokopališče s pretanjenim občutkom umestili v prostor med zelenjem gozda in modrino horizonta, kjer brez odvečnih elementov nagovarja k spominjanju. Od prve predstavitve javnosti je pokopališče poželo veliko pohval, s strani strokovne kot tudi laične javnosti.

Nagrada občinstva za najboljše projekte festivala Odprte hiše Slovenije 2025

V okviru arhitekturnega festivala Odprte hiše Slovenije (OHS) 2025 je ankaransko pokopališče minuli teden, 15. maja, prejelo nagrado za najboljše projekte festivala OHS po izboru občinstva v kategoriji »*Javni, družbeni in poslovni projekti*«. Festival izpostavlja primere dobrih praks kakovostne slovenske arhitekture, ki ponujajo rešitve za družbene, ekonomske in okoljske izzive. Nagrada se razlikuje od klasičnih strokovnih arhitekturnih priznanj, saj je njen glavni namen spodbujanje širše javnosti k aktivnemu razumevanju pomena kakovostnega grajenega prostora ter k sodelovanju pri njegovem nastajanju. Arhitekt **Andraž Keršič, član strokovne žirije OHS 2025**, je ob tem dejal: »*Med mnogimi različnimi priznanji nagrada OHS ostaja izjemna. Ta nagrada ni cehovsko priznanje, ki ga arhitekti podelijo arhitektom, ampak odločitev in pripoznanje arhitekturi s strani splošne javnosti, ki vsakega od predstavljenih objektov lahko obiše, o njem presoja, in ga nagradi na glasovanju.*«

Strokovna javnost ankaransko pokopališče okronala s Plečnikovo nagrado 2025

Sinoči smo Ankarančani skupaj z arhitekti, ki so zasnovali naše pokopališče, dobili še en pomemben razlog za slavlje in ponos. **Sklad arhitekta Jožeta Plečnika** je namreč projektu ankaranskega pokopališča, pod katerega se podpisujejo arhitekti **Uroš Rustja, Primož Žitnik, Mina Hiršman in Mateo Zonta** ter krajinski arhitekti **Ana Kučan, Luka Javornik in Danijel Mohorič**, namenil najvišje izmed priznanj, ki jih podeljuje, to je **Plečnikovo nagrado 2025** v kategoriji javni prostor. V svojem uvodnem govoru ob podelitvi nagrad je **prof. Boštjan Vuga, predsednik upravnega odbora Sklada arhitekta Jožeta Plečnika**, spomnil, da so Plečnikove nagrade, ki se podeljujejo že od leta 1973, osrednja slovenska nacionalna priznanja za najkakovostnejše realizacije na področjih arhitekture, urbanizma, krajinske arhitekture in interierja, nastale na ozemlju Republike Slovenije. Kot take pa, tako kot dela arhitekta Jožeta Plečnika, presegajo geografske meje Slovenije in meje arhitekturne discipline - presegajo merilo. Tudi **strokovna žirija Plečnikove nagrade 2025**, ki so jo poleg predsednice žirije **prof. Ilke Čerpes** sestavljali **Saša Begović, Jerneja Fischer Knap, Nika Grabar in Urška Kranjc**, v utemeljitvi svoje odločitve govori o merilu in pomenu projektov: »*Arhitektura*

– tako velikega kot malega merila – poveže prostor z ljudmi: poveže obrobje in središče, naravo in mesto, zunanji in notranji prostor, zgodovino in sedanjost, mlade in stare, tudi svet živih in mrtvih. (...). Pokopališče Ankaran umerja merilo pokopališča z merilom parka in širše krajine, življenje in smrt z neskončnostjo, horizontom in nebom.« Kot so nadalje zapisali pri Skladu arhitekta Jožete Plečnika, »zasnova pokopališča posega neposredno v brežino gozdnega roba in izkušnjo kraja naveže na dožemanje krajine v širšem merilu. Avtorji višinsko razliko izjemno zahtevne lokacije premoščajo s klančinami, ki obiskovalca vizualno povezujejo s horizontom in različnimi gozdnimi ambientami. Členitev enotnega pokopališkega prostora na več delov, tako da se posamezna grobna polja potopijo v okoliški gozd, odpira možnost prepletanja gozdne krajine s prostori grobov, kar subtilno aktivira potencial javnega prostora in ga hkrati zaščiti, uporabnikom pa ponuja parkovno ureditev, ki presega program in prostor pokopališča. Hkrati širši prostor krajine ter izpostavljeni stik s horizontom in nebom uporabnika usmerjata h kontemplaciji ter poglobljenemu doživljanju sveta in prostora, četudi znotraj strogo zamejenih območij grobnih polj. Nova ureditev se z zasaditveno zasnovno, alepskim borom in cipresovkami, uspešno umešča v kontekst krajine, prostoru pokopališča pa dodaja simbolne pomene.«

Projekt navdaja s ponosom tako snovalce kot tudi ankaransko lokalno skupnost

Snovalci pokopališča, arhitekti in krajinski arhitekti studiev VOID arhitektura d.o.o. in Studio AKKA d.o.o. so prejeli Plečnikove nagrade pospremili z izjavama:

»Veseli nas, da je Občina Ankaran dosledno spoštovala odločitev natečajne žirije in smo tako skupaj, s praktično neločljivim prepletom krajinsko-arhitekturnega in arhitekturnega snovanja ter neomajno podporo naročnika uspeli ustvariti sodobno pokopališče s poglobljeno kontekstualno pripovedjo. Iskreno smo veseli nagrade, Občini Ankaran se zahvaljujemo za zaupanje in vztrajnost in upamo, da bo pokopališče res postalo prostor vzpostavljanja skupnosti.« **dr. Ana Kučan, Studio AKKA d.o.o.**

»Ankaran ni imel primerne prostora za slovo od pokojnih, zato pomeni novo pokopališče enega glavnih javnih prostorov lokalne skupnosti, tako v funkcionalnem kot simbolnem smislu. Pieteto običajno obravnavamo z nekim nelagodjem in jo potiskamo na obrobje, tako v zavesti kot tudi prostorsko, a prav zato, ker gre v Ankaranu za enega glavnih javnih prostorov, smo ubrali povsem nov pristop k razumevanju pokopališča. Zasnovali smo ga po eni strani kot odprt, prehodni prostor skupnosti in na drugi strani kot spoštljiv prostor kontemplacije. To smo dosegli s povezavo dveh poznanih tipov in sicer gozdnega pokopališča ter za kulturni prostor Ankarana značilnega obzidanega pokopališča. S tem smo ustvarili prostor, ki povezuje kontrastna razmerja med vertikalami gozda in brezmejnostjo horizonta, med odprtim in zaprtim, med svetlim in temnim, med skupnostjo in posameznikom, med tukajšnjim in onostranskim.« **Uroš Rustja, VOID arhitektura d.o.o.**

Ob prejemu uglednih nagrad za pokopališče je **župan Gregor Strmčnik** izrazil zahvalo vsem, ki so sodelovali pri tem pomembnem projektu: »Novo pokopališče je ena izmed najtežjih razvojnih in prostorskoarhitekturnih nalog in le redke slovenske občine se s takšnim izzivom sploh soočijo. Lastno pokopališče predstavlja prelomnico, ki nas navdaja s ponosom, ker gre za projekt, na katerega smo Ankaranci zaradi zgodovinskih zapletov in načrtnega oviranja s strani preteklih odločevalcev čakali dobri dve desetletji. Hvala vsem, ki ste sodelovali pri tem in ste s strokovnim znanjem, vizijo in predanostjo iskanju prave rešitve ter z izjemno kakovostnim sodelovanjem omogočili, da je novo pokopališče ugledalo luč sveta ter s svojo sodobno, trajnostno podobo in umirjeno minimalistično noto prepričalo ne samo prebivalce, temveč tudi širšo in strokovno javnost. Z novim pokopališčem se občina Ankaran brez dvoma postavlja ob bok najboljšim primerom sodobnega ustvarjanja novih in prepoznavnih prostorov poslednjega slovesa in spomina v mednarodnem merilu. Ankaransko novozgrajeno pokopališče - zaradi preteklih zapletov - ni le monumentalni objekt. Je tudi pomnik načelnosti in odločnosti majhne, a povezane lokalne skupnosti. Ankaransko pokopališče tako ni zgolj uresničena želja in presežek arhitekturne estetike, je predvsem ultimativna civilizacijska norma.«

Barbara Švagelj

PODŽUPANJA

Gregor Strmčnik

ŽUPAN

Priloge: fotografije pokopališča Ankaran, vir: Občina Ankaran, foto: Jaka Ivančič